

การศึกษานำร่องเพื่อทดสอบรูปแบบการบูรณาการงานบริการเพื่อสุขภาพปอด ณ ศูนย์วัณโรคที่ 12 จังหวัดยะลา

Pilot Study of Integrated Service Model for Lung Health at Tuberculosis Center 12 Yala

เพชรวรรณ พึ่งรัศมี อวยพร เพ็ชรบริสุทธิ์ ทวีพร บุญกิจเจริญ โกศล เหล็กประเสริฐ วิณา ต้นไสว บงกช เชี่ยวชาญ
ยนต์ ฟาอีซ๊ะ โตะโยะ เสาวลักษณ์ มุสิกะรังษี สุวิษ ธรรมปาโล

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา

ศูนย์วัณโรคที่ 12 จังหวัดยะลาให้บริการเด็กและผู้ใหญ่ ผู้ป่วยวัณโรคและโรคปอดอื่นๆ ทั้งรายใหม่และเก่า ประมาณปีละ 3,000 ราย และได้ริเริ่มบูรณาการงานป้องกันควบคุมโรคของกลุ่มโรคอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพปอด ได้แก่ โรคติดต่อทั่วไป โรคไม่ติดต่อ และโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนารูปแบบศูนย์สุขภาพปอดโดยอาศัยบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ ด้วยกระบวนการต่อไปนี้ 1. กำหนดกิจกรรมคัดกรอง-ตรวจรักษา-ศึกษา-ส่งต่อ ขั้นตอนและมาตรฐานการปฏิบัติงาน โดยการทบทวนวรรณกรรม และประมวลความคิดเห็นของคณะทำงาน ที่ปรึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรเพิ่มเติมในเรื่องไข้หวัดนก โรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจในเด็ก โรคปอดจากการประกอบอาชีพ การอ่านฟิล์มโรคปอดนิวโมโคโคอีซิสตามมาตรฐานองค์การแรงงานระหว่างประเทศ การให้บริการของคลินิกโรคปอดและการทดสอบสมรรถภาพปอด ภายใต้งานบำบัดเพื่อสุขภาพปอด การป้องกันการแพร่กระจายเชื้อในสถานบริการ การให้คำปรึกษาเพื่อเลิกบุหรี่ 3. การศึกษานำร่อง 4. ประเมินผลโดยประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการและผู้ให้บริการ และการประเมิน โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้ประเมินภายนอก

การศึกษานำร่องระหว่างเดือนธันวาคม 2551 - มกราคม 2552 พบว่า มีการคัดกรองและให้บริการบูรณาการตามขั้นตอนมาตรฐาน เช่น ผู้มีอาการไอ/จามได้รับคำแนะนำให้สวมหน้ากากอนามัย ผู้รับบริการทุกรายได้รับการซักประวัติเพื่อคัดกรองไข้หวัดนก ผู้มีประวัติสงสัยโรคปอดจากการประกอบอาชีพได้รับการถ่ายภาพรังสีทรวงอกด้วยฟิล์มขนาดใหญ่ การคัดกรองเฉพาะโรคปอดจากการประกอบอาชีพ และคำแนะนำเพื่อลด/หลีกเลี่ยงปัจจัยเสี่ยง ผู้ป่วยหลอดลมโป่งพอง ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด ได้รับการสอนวิธีการเคาะปอดและ/หรือวิธีหายใจ ไอและออกกำลังกายเพื่อเพิ่มการเคลื่อนไหวของทรวงอกและลำตัว ผู้รับบริการที่เป็นเด็กได้รับการประเมินอาการ แนะนำผู้ปกครองและส่งต่อตามมาตรฐานการบริบาลเด็กที่มีอาการไอและหายใจลำบาก ผู้สูบบุหรี่/ใบจากและอยากเลิกได้รับการให้คำปรึกษาเพื่อเลิกบุหรี่ ควรใช้ผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลในการพิจารณาแนวทางการพัฒนารูปแบบของศูนย์สาธิตบริการของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคต่อไป

คำสำคัญ การพัฒนารูปแบบ สุขภาพปอด ภาคใต้ของประเทศไทย

Key words Model development, lung health, Southern Thailand